

90 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФЕСОРА П.П. КІША

В 2021 році виповнюється 90 років від дня народження основоположника Ужгородської наукової школи аналітичної хімії, відомого вченого, організатора науки професора Павла Павловича Кіша. Павло Павлович вніс великий вклад в розвиток аналітичної хімії в Україні. Це виразна особистість, про яку пам'ятають не лише в Ужгородському університеті, але й далеко за його межами.

П.П. Кіш народився 19 серпня 1931 р. в м. Виноградів Закарпатської області. Після закінчення середньої школи вступив на хімічний факультет Ужгородського університету, по закінченні якого в 1954 році працював вчителем, а потім заступником директора школи у своєму рідному місті. У 1959 р. вступає в аспірантуру Київського університету імені Тараса Шевченка. За три роки навчання в аспірантурі П.П. Кіш

виконує і в 1962 р. успішно захищає кандидатську дисертацію в галузі аналітичної хімії.

Починаючи з 1962 року, протягом 30 років П.П. Кіш працював в Ужгородському університеті: спочатку на посаді доцента, а потім професора. Протягом 1965-71 та 1980-92 рр. – завідувач кафедри аналітичної хімії. Саме в ці роки проявляються блискучі здібності П.П. Кіша як організатора науки. Ним формується новий науковий напрямок – дослідження основних барвників як реагентів для спектрофотометричного визначення елементів. Ця ідея знаходить однодумців, на кафедрі з'являються перші аспіранти. Поступово роботи, виконані на кафедрі аналітичної хімії Ужгородського університету, отримують визнання наукової спільноти, публікуються у провідних наукових журналах. Новий науковий

напрямок підтримують всесвітньо відомі вчені - академіки І.П. Алімарін, Ю.О. Золотов, А.К. Бабко, А.Т. Пилипенко. П.П. Кіш стає відомим вченим-аналітиком, обирається членом Наукових Рад Академії Наук СРСР та Академії Наук УРСР з аналітичної хімії, входить до складу редколегії "Українського хімічного журналу".

В 1977 р. П.П. Кіш успішно захищає докторську дисертацію. Протягом 60-80 років минулого століття під його керівництвом виконують дисертаційні дослідження І.І. Зимомря, Ю.К. Онищенко, І.І. Погойда, С.Г. Кременева, Г.М. Вітенко, Є.М. Задорожна, Й.С. Балог, Я.Р. Базель, В.А. Андрух, Я.І. Студеняк. Пізніше наукові дослідження за створеною ним тематикою розвивають відомі зараз науковці, Й.С. Балог, Я.Р. Базель, С.Ю. Чундак, В.А. Андрух, Я.І. Студеняк, Ж.О. Кормош, С.М. Сухарев, О.Г. Воронич, О.Ю. Сухарева, І.М. Мага Д.І. Молнар та ін. Поступово формується Ужгородська наукова школа з аналітичної

хімії, яка стає провідною в цій галузі науки не лише в Україні, але й за її межами.

Особливо хочеться сказати про людяність Павла Павловича. Він цікавився особистим життям, проблемами своїх вихованців, завжди прагнув їм допомогти. Не випадково, що більшість учнів Павла Павловича успішно захистили кандидатські чи докторські дисертації, стали відомим науковцями, викладачами і успішно працюють в різних наукових та науково-технологічних центрах. Продовжують розвивати започатковану ним наукову тематику в Ужгородському університеті професори Балог Й.С., Чундак С.Ю., Базель Я.Р., Сухарев С.М., доценти Студеняк Я.І., Воронич О.Г., Сухарева О.Ю., Фершал М.В., Русин В.М. Відомими вченими в Угорщині та Словаччині стали учні Павла Павловича професори Й. Балог, Я. Базель та В. Андрух. Впевнений, що Павло Павлович був би щиро радий сучасним досягненням кафедри аналітичної хімії Ужгородського національного університету та створеної ним Ужгородської школи аналітичної хімії.

Президія Всеукраїнської конференції з аналітичної хімії (Ужгород, 1986 р.).

Зліва до права: проф. В.В.Сухан, доц. О.І.Волкова, проф. М.М.Тананайко, академік А.Т.Пилипенко, проф. П.П.Кіш, проф. І.В.Пятницький.

П.П.Кіш був не лише надзвичайно талановитою і працелюбною людиною, але й неординарною, харизматичною особистістю. Особливо хочеться відзначити його педагогічні таланти. Всі, хто слухав лекції

Павла Павловича до тепер памятають їх не лише за професійність, логічність, чіткість, наповненість, але й за їх неординарність, вдалі і дотепні коментарі. Його вміння навести цікаві приклади, порівняння,

своєчасно розвантажити студента вдалим жартом чи цікавою фразою стали вже класикою. Павло Павлович як ніхто вмів захопити уваження студента чи аспіранта своєю науковою ідеєю. Студенти тягнулись до нього, на засідання наукового гуртка аналітичної хімії приходила ледь не половина студентів курсу. Памятаю, що Павло Павлович мав якусь особливу вишуканість, його одяг завжди був підібраний з особливою старанністю, навіть елегантністю.

На засіданні наукового гуртка кафедри

В роздумах над науковою тематикою

Павло Павлович любив життя у всіх його проявах. Все, що відбувалось з ним, його близькими чи учнями, було йому цікавим і небайдужим. Він мав ще чимало, на жаль, вже нереалізованих через важку хворобу планів і мрій.

Ярослав Базель

Стаття надійшла до редакції: 14.10.2021.

90 YEARS SINCE THE BIRTH OF PROFESSOR P.P. KISH

The article is devoted to the outstanding chemist-analyst Pavel Pavlovich Kish. It is about his life path, scientific achievements and pedagogical talent.